

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6575/2023
10.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у правној ствари тужиле малолетне АА из ..., чији је законски заступник мајка ББ из ... и тужиле ББ из ..., коју заступа пуномоћник Горан Цветковић адвокат из ..., против туженог ВВ из села ..., град ..., чији је пуномоћник Александар Кнежевић адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужилца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 393/22 од 13.10.2022. године, у седници одржаној 10.09.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 393/2022 од 13.10.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П2 10/19 од 11.07.2022. године ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилца којим су тражиле да се утврди да је тужени извршио насиље у породици према малолетној тужилци АА из ... тако што је угрозио душевно стање и спокојство малолетне тужилце путем телефонских разговора, дана 02.11.2016. године, дана 20.01.2017. године, на тај начин што је отишао у вртић где малолетна АА иде у енглеско забавиште школе „Oxford school“ којом приликом је тражио да му се да уговор који је потписала законска заступница мајка малолетне АА са вртићем, тражио да се слике малолетног детета скину са Facebook странице школе или ће тужени да хакује њихов профил (сруши – обори), тако што је својим злонамерним понашањем дана 08.03.2017. године угрозио душевни мир и спокојство тужилце ББ, јер је одбио да јој преда здравствену књижицу и тиме онемогућио евентуалну здравствену заштиту, тако што је дана ..2017. године угрозио душевни мир и спокојство малолетне тужилце АА, на тај начин што је одбио малолетној тужилци да да поклон за рођендан, што је код ње изазвало плач и неспокојство и изазвало осећај узнемирености и повређености, тако што је дана 11.07.2018. године угрозио душевно стање и спокојство тужилце малолетне АА тако што је у просторијама Центра за социјални рад у Лесковцу поцепао понуђено му

овлашћење – дозволу за путовање малолетне АА на летовање, тако што је у периоду од 09. до 10.07.2019. године угрозио душевно стање и спокојство тужиле ББ и онемогућио контакт између ње и малолетне АА, па да се туженом изрекну мере заштите од насиља у породици. Ставом другим изреке обавезана је тужила ББ из ... да туженом ВВ на име трошкова парничног поступка исплати износ од 234.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 393/22 од 13.10.2022. године одбијене су као неосноване жалбе тужила и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиле су изјавиле благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23) и утврдио да је ревизија неоснована у односу на главну ствар а основана у односу на трошкове парничног поступка.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а битне повреде одредби парничног поступка учињених пред другостепеним судом из члана 374. став 1. ЗПП у конкретном случају нису ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила ББ и тужени су родитељи малолетне АА рођене ...2011. године. Након фактичког престанка брачне заједнице и покретања поступка развода брака, суд је решењем о привременој мери поверио вршење родитељског права над малолетном АА мајци и уредио модел виђања са оцем сваке друге среде од 12,00 до 14,00 часова у просторијама Центра за социјални рад у Лесковцу. У периоду од дана подношења тужбе до пресуђења било је неколико инцидентних ситуација поводом којих су тужиле преиначавале тужбу наводећи да је тим поступањима туженог извршено насиље у породици и да су се стекли услови за одређивање мере заштите од насиља у породици. Тако према наводима законског заступника малолетне АА, њене мајке, у периоду када је она имала 4 године АА је емоционално и психички злостављао отац на тај начин што је преко телефона детету говорио „Сада ће мама да се уда и да те остави, где ћеш сада да живиш“, „Када се мама уда нека ти тај чика купује играчке“ и да је детету приликом сваког разговора говорио да мама лаже, а што је тужени оспорио. Дана 02.11.2016. године малолетна АА се видела са оцем у просторијама Центра за социјални рад када је изашла из просторије плачући и тражила од мајке да иду кући што је неспорно међу странкама, а разлог за такво понашање малолетног детета није утврђен. Утврђено је да је дана 10.01.2017. године тужени дошао у забавиште школе „Oxford school“ који је похађала малолетна АА и захтевао увид у уговор који је тужила закључила ради похађања вртића. Том приликом је тражио од запослених у вртићу да се све слике малолетне АА уклоне са „Фејсбук“ налога вртића што је за последицу имало да васпитачица склања малолетну АА приликом фотографисања, што тужени не оспорава. Током поступка такође је утврђено да је тужила тражила од туженог да јој преда здравствену књижицу али је исту добила тек када се обратила надлежним органима, да је дана ...2017. године АА славила рођендан са оцем и члановима његове породице када је добила поклон који је

желела од оца „Хаверборд“ том приликом је АА била срећна све до тренутка када се приближило време расанка и тужени је узео играчке од детета што је код ње изазвало плач и збуњеност. Утврђено је да је дана 11.07.2019. године тужиља ББ са малолетном тужиљом АА била у Центру за социјални рад у Лесковцу како би тужени потписао сагласност за путовање малолетној АА на море са мајком у Црну Гору или Грчку којом приликом је тужени поцепао овлашћење, да би након одређеног времена дао сагласност након интервенције радника Центра за социјални рад. Такође је током јула месеца малолетна тужиља АА била на мору са својим оцем туженим и том приликом мајка није могла да успостави контакт са малолетном АА од 06.07. до 10.07.2019. године када је и тражила интервенцију полиције која је ступила у контакт са туженим након чега је тужиља ступила у контакт са малолетном АА. Из налаза и мишљења Центра за социјални рад у Лесковцу од 06.12.2017. године утврђено је да малолетна АА воли да се виђа са оцем, да показује позитивне емоције према њему, радује се приликом њихових сусрета што указује да са оцем има успостављен квалитетан однос који треба даље наставити. Центар за социјални рад у Лесковцу је поднео више допунских извештаја, а у конкретној ситуацији са Центром за социјални рад Приштина, Косово Поље, Липљан, Обилић и Центром за социјални рад у Крушевцу, обзиром на промене пребивалишта оца, па је током читавог поступка остао став органа старатељства да се ради о појединачним инцидентима и да су конфликти превазиђени без последица по малолетно дете, те да се не ради о насиљу у породици већ се као проблем јавља комуникација између родитеља и разлике по многим питањима везано за васпитање детета уз висок степен тензије, незадовољства и међусобног неповерења. Тужени је пресудом Основног суда у Лесковцу К 780/15 од 02.07.2018. године осуђен због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ према оштећеној ББ, али се радња кривичног дела не односи на било који од наведених догађаја због којих се тражи изрицање мере заштите од насиља у породици у овом поступку.

На основу утврђеног чињеничног стања, прихватајући извештаје Центра за социјални рад, у којима је истакнуто да није целисходно изрицање тражених мера заштите од насиља у породици, нижестепени судови су закључили да тужени није испољио понашање које се сматра насиљем у породици и да нема основа и разлога за изрицање мара заштите од насиља у породици, јер нема доказа да се понашање туженог може окарактерисати као насиље над тужиљом и малолетним дететом, с обзиром да се ради о озбиљно и трајно поремећеним партнерским односима у којима обе странке показују велики степен нетолеранције, нетрпељивости и вербалних аката, док описи поступка туженог од стране тужилачке стране не садрже јасно дефинисање због чега представљају психичко и физичко насиље, већ изражавају постојеће проблеме које имају као родитељи док се сваки поступак туженог приказује као психичко насиље, што представља субјективни доживљај, али не и доказ да то понашање објективно представља насиље у породици.

На основу утврђених чињеница и датих разлога, с позивом на члан 197. и 198. став 1. Породичног закона, нижестепени судови су закључили да се у наведеним поступцима туженог не ради о насиљу у породици.

За дефинисање одређених понашања и радњи као насиље у породици мора, постојати јасна граница између жртве и насилника при чему је члан породице жртва насиља одређен и немоћан у односу на члана породице који се сматра насилником који вољно дрским, безобзирним и злонамерним понашањем угрожава телесни интегритет,

душевно здравље и спокојство другог члана породице (жртве), а разграничење између насилника и жртве у породичном окружењу од утицаја је и на утврђење постојања насиља у породици и одређивање адекватне мере заштите од насиља чија је сврха спречавање и престанак таквог понашања. У конкретном случају, правилно закључују нижестепени судови да наведене радње и понашања туженог не представљају акте који узнемиравају потенцијалну жртву тако да у њој изазивају неспокојство и немир који је последица тих радњи. Ово посебно када се има у виду да, према извештају Центра за социјални рад, малолетна АА воли да се виђа са оцем и показује позитивне емоције према оцу, радује се приликом њихових сусрета што указује да са њим има успостављен квалитетан однос који треба даље наставити, док се радње туженог који се односи на недавање сагласности за објављивање фотографија малолетног детета на социјалним мрежама његово родитељско право, којим исказује свој лични став и однос према јавном објављивању фотографија, па се не може окарактерисати као насиље већ као његово уверење или вредност. Задржавање играчке након учињеног поклона и то Хеверборда, који је по својој природи опасна ствар, не представља акт насиља у породици већ исказан степен опрезности у начину васпитања малолетног детета. Поступање туженог према тужиљи ББ које се односи на неуручивање здравствене књижице тужиљи и немогућност тужиље да контактира са малолетним дететом током летовања у Грчкој су последице лоше комуникације међу родитељима, високог степена тензије и неповерења међу родитељима и не представља акт насиља у породици. Како је током поступка утврђено да постоје дубоке разлике између родитеља и недостатак комуникације међу њима, висок степен тензија и незадовољства међусобног неповерења који доводе до немогућности постизања компромисних решења, који није у најбољем интересу малолетног детета, правилно закључују нижестепени судови, да наведене радње туженог не представљају акт насиља у породици, тим пре што тужиља није била у стању да опише и дефинише поступке туженог који представљају психичко и физичко насиље, већ постојеће проблеме које има као родитељ и сваки поступак туженог приказује као психичко насиље, што је њен субјективни доживљај, али није доказ да то понашање објективно представља насиље у породици.

По оцени Врховног суда, становиште нижестепених судова је правилно, а ревизијом се неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Насиље у породици дефинисано је одредбом члана 197. Породичног закона („Службени гласник РС“ бр. 18/05, 72/11 – др.закон и 6/15), тако што је ставом првим, одређено да се под насиљем у породици подразумева понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице, док су у ставу другом истог члана закона, наведени карактеристични видови насиља, (именовани облици насиља), али уз одређење да се насиљем у породици сматра и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање које један члан породице испољава према другом члану породице (неименовани облици насиља).

У конкретном случају, у понашању туженог нису присутни елементи насиља у смислу наведене законске одредбе, како у односу на бившег партнера, тако и у односу на малолетно дете, па су правилно закључили нижестепени судови да није потребно одређивање предложене мере заштите од насиља у породици према туженом, јер његово понашање није такво да им угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство.

Насиље у породици подразумева такво понашање једног члана породице које је доминантно и надмоћно у односу на другог члана породице, тако да се овај осећа угрожено и немоћно. У конкретном случају између тужиље, малолетног детета и туженог не постоји однос жртва – насилник. Током поступка није доказано да су бивша партнерка и малолетно дете угрожени актима туженог, будући да обе парничне странке испољавају непријатељско понашање једна према другој, а тужиља није у могућности да прецизно идентификује облик насиља. Сврха изрицања мере од заштите насиља у породици састоји се у ограничењу и привременој забрани одржавања личних односа насилника са жртвом насиља, како би се њиховом применом спречило поновно извршење насиља и обезбедила нужна заштита физичког и психичког интегритета, здравље и лична безбедност члана породице изложеном насиљу, кога није било, па су правилно закључили нижестепени судови, да одређивање мере заштите од насиља у породици на начин како је то тужиља тужбом предложила није потребно.

Супротно наводима ревизије, тужиља није доказала неопходност одређивања предложених мера заштите од насиља у породици према туженом у овом случају, из разлога што понашање туженог према тужиљи и малолетном детету није такво да је угрожен њихов телесни интегритет, душевно здравље или спокојство, а понашање туженог према тужиљи нема елементе насилничког, безобзирног нити злонамерног понашања, већ се ради о субјективном доживљају тужиље за који не постоји узрок у објективном понашању туженог. Због изнетог, неосновано се наводима ревизије тужиље побија правилност примене материјалног права, а остале ревизијске наводе којима се оспорава утврђено чињенично стање, Врховни суд није ценио, с обзиром да се према члану 407. став 1. ЗПП ревизија из ових разлога не може изјавити.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлучио ставом првим изреке, применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Трошкови одговора на ревизију нису признати јер нису нужни, па је о том захтеву одлучено ставом другим изреке, применом члана 154.ЗПП.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**